

Åbningstale ved Landbrugsmessen på Gl. Estrup lørdag den 31.maj 2008

Tak for invitationen til at medvirke ved dette kæmpe arrangement på Gl. Estrup. Det har jeg set hen til i spænding og med forventning.

Det er rart, at der er kommet så mange. Vejret indbyder jo også til det, men en regnbyge ville let kunne finde en tør plet at falde på. Og så har I jo heller ikke skullet køre hertil i tog alle sammen. Det kan jo som bekendt være lidt besværligt i disse tider.

Her tænker jeg i særlig grad på ham, der i en klumme i Politiken skrev til tidligere transport- og energiminister Flemming Hansen:

”Kære Flemming Hansen! Hvilken afgang anbefaler du, at man benytter, når man er 54 år og gerne skulle være i Skørping inden pensionsalderen?”

Og svaret i klummen lyder: Skinnenettet på den pågældende strækning har ikke været ordentlig vedligeholdt i mange år. Netop i disse dage tager Banedanmark imidlertid fat på at udbedre de skader, som jernbanesabotørerne anrettede i perioden fra 1942 til 45, så der er bestemt lys forude.

Hvad angår rejsen til Skørping vil jeg mene, at du har god tid, idet regeringen netop har sat pensionsalderen op til 67 år.”

Men nu er vi her alle sammen. Lad os nyde oplevelsen af en kæmpe landbrugsmesse med et spændende program her på denne plet - Gl. Estrup - som også er en fantastisk kulturperle i denne del af landet.

Dyrskuerne har det ikke så let – især de små dyrskuer, og på den baggrund er det godt, at nogen har armkræfter til at arrangere en landbrugsmesse, som den vi besøger i denne weekend.

Et dyrskue og en landbrugsmesse er en oplagt mulighed for landbrugserhvervet til at få et udstillingsvindue til det omgivne samfund. Som gammel bonde glæder det mig, at interessen for landbruget, landbrugets produkter og landbrugets miljøhåndtering er så stor, som den er. Landbruget bidrager da også med store eksportindtægter (61 mia. kr.i 2007), som også kommer samfundshusholdningen til gode.

I disse uger snakkes der meget om stigende fødevarerpriser. Og jeg kan da godt forstå, at det kan mærkes på tegnebogen, når indkøbsvognen er fyldt op af alskens nødvendige og lækre sager. Men jeg vil minde om, at det måske er første gang i en menneskealder, at den andel fødevarerne udgør af forbrugerkronen, stiger. Ellers er fødevarernes andel af forbrugerkronen halveret gennem de sidste 40 år. Det har været en kæmpe forbrugerfordel. Kun landbrugets stigende effektivitet har gjort det muligt.

Samtidig ligger dansk fødevarekvalitet absolut i toppen på verdensplan. Det er ikke tilfældigt, at danske fødevarer kan sælges på de allermest kritiske og krævende markeder, som f.eks. Japan og USA.

Dyrevelfærd og miljøhensyn ligger på linie hermed. Det kan vi godt markere ved en lejlighed som denne og samtidig glæde os over det.

Og så kan jeg godt som gammel bonde glæde mig over, at mælk og planteprodukter er blevet mere værd for bonden, og så må han åbenbart vente på at prisen på kødet følger efter. At energi, gødning og andre omkostninger tager deres del af kagen er en uafvendelig kendsgerning.

Der er flere årsager til at fødevarer er steget i pris det sidste år. Når en stor del af jordens befolkning er begyndt at drikke mælk og at spise mere, når tørken rammer nogle af verdens kornkamre, når fødevarer bruges til energifremstilling og når god landbrugsjord tages ud af drift til byudvikling og rekreative formål. Så får det den virkning, som vi nu oplever.

Allerværst bliver det for verdens fattigste befolkning. Dem skal vi tænke på, inden vi som forbrugere klager os over prisstigningerne på fødevarer.

Og dem skal vi hjælpe med teknologi og viden, så deres fødevareproduktion forøges. Og her passer det gamle østerlandske ordsprog som hånd i handske: ”Giv drengen en fisk og han er mæt den dag. Giv ham en fiskestang og lær ham at fiske og han er mæt resten af livet.”

Det ordsprog er ledetråden i al dansk ulandsbistand.

Målet med dansk ulandsbistand er, at gøre modtagerlandene mere selvhjulpne.

Kernen i dansk udviklingspolitik vil være en langsigtet indsats. Mange års erfaring viser klart, at udviklingsbistand virker bedst, når den gives i langsigtede rammer.

I mange af verdens underudviklede og fattige lande spiller naturen ind med f.eks. jordskælv, tørke og ørken. Og befolkningen mangler uddannelse og derved holdes befolkningen i uvidenhed med fordomme, som i sig selv bevirker trældom.

Diktatur og ufred forhindrer privat foretagsomhed, som kan skabe vækst og fremgang. Og så er det helt andre kulturer end vi er vant til, og det gør det sværere for os at hjælpe og handle med udviklingslandene.

En af de helt store forskelle er religionsforskellene. Kristendommen, som er den dominerende religion i Europa og i Nordamerika, kan tilskrives en stor del af æren for den udvikling vi har oplevet. Det var i de kristne kulturer, at demokratiet først fik fodfæste i det 18. og 19. århundrede.

Hvordan kan den rige og frie verden hjælpe de fattige lande?

Vi kan ikke forhindre naturkatastrofer, men vi kan hjælpe med genopbygningen og nødhjælp. Og det gør vi.

Vi kan ikke med et snuptag fjerne fattigdommen, men vi kan lindre nøden ved humanitær bistand og ulandsbistand. Og det gør vi også.

Landene kan gøre det enkeltvis. Og vi kan gøre det gennem FNs forskellige organisationer.

Den rige verden kan også hjælpe til ved, at vi får mere frihandel og færre toldskranker. Det vil være et utroligt godt aktiv for alle – både for udviklingslandene og for andre – at der bliver færre barrierer der skal overvindes, når vi handler med hinanden i en globaliseret verden.

Jeg tror, at en friere verdenshandel med færre toldskranker – også udviklingslandene imellem – vil have en ligeså stor positiv og fremadrettet virkning, som ulandsbistanden har det. Og kan vi her og nu få en større frihandel og ulandsbistanden til at gå hånd i hånd, så vil det få mærkbare positive konsekvenser for den fattige verden.

Og så skal vi ikke glemme, at mangel på basale fornødenheder og sult er medvirkende til folkevandringer.

Landbruget har i de senere år været inde i en rivende udvikling – strukturudvikling kalder vi det. Bedrifterne lægges sammen og bliver større og større som aldrig før. Medhjælperne taler i vid udstrækning ”udenbys” sprog. Landsbyer og landdistrikter affolkes og har svært ved at fastholde de basale servicefunktioner.

Der ligger en kæmpe opgave i at bevare en landbokultur. Ikke nødvendigvis den gammelkendte, men en som giver en livskvalitet der bærer ind i fremtiden. Den opgave er ikke uløselig, men mange skal bare være bevidste om den og hjælpe til med at udvikle, forny og bevare den.

Bondens eller landmandens indflydelse på samfundsudviklingen mindskes i disse år. Der bliver færre til at påtage sig en opgave uden for bedriften al den stund, at der bliver færre og færre bedrifter, og landbofamilien har begge hænder fulde af dagens mange nødvendige gøremål. Jeg forstår det godt, men det mærkes i foreningslivet, i lokalpolitik og i landspolitik.

Det får mig til at tænke på min gamle landbrugsskoleforstanders formanende ord til os elever. Han sagde til os: ”Når I går her på skolen, går I her for at blive dygtige landmænd.

Hæng bare i.

Men når I kommer hjem og bliver selvstændige, så skal I vide, at der stilles større forventninger til bonden end til så mange andre, fordi bonden er den bosiddende. Han flytter ikke så tit. Derfor forventer man, at han og hans familie giver en hånd med i det omgivne samfund, som ligger uden for hjemmet og bedriften”.

Forstander Møller, Hammerum skal ikke have skyld for, at jeg har brugt meget af min tid uden for hjem og bedrift, men jeg har tit tænkt på hans formaning.

I dag er det en opgave for os alle sammen, at være en del af det frivillige Danmark. Og er vi os bevidste om det, så ser jeg lyst på fremtiden for landdistrikterne og landdistriktskulturen.

Jeg ønsker alle en god oplevelse her på landbrugsmessen på Gl. Estrup.

Tak for ordet!